

فرهنگ‌شناسی

شنبه

۸ دی ۱۳۹۷

۲۱ ربیع الثانی ۱۴۴۰

۸ صفحه/شماره ۲۸، ۴۰۲۸

حکمت روز
پیامبر اکرم (ص)

هر گاه یکی از شما به خانه خود وارد می شود، سلام کند، چرا که سلام بر کت می آورد و فرشتگان با سلام دهنده انس می گیرند.

علل الشرائع ج ۲، ص ۵۸۳، ج ۲۳

مناجات
علامه حسن زاده آملی

الهی! عقل گوید «الْحَدْرُ الْخَدْرُ! عَشِقْ غَوید «العَجَل العَجَل! ضعیف ظَلوم و جهول کجا، و واحد قَهَّار کجا.

الهی! آن که از خوردن و خوابیدن شرم دارد، از دیگر امور چه گوید.

الهی! اگر چه درویشم، ولی دارا تر از من کیست، که تو دارایی منی.

الهی! در ذاتِ خودم متحیرم تا چه رسد در ذاتِ تو.

با شاعران

بریده کتاب

✽حالا که دانسته‌ای رازی پنهان شده در سایه جمله‌هایی که می‌خوانی، حالا که نقطه‌نقطه این کلام را آشکار می‌کنی، شه‌د شراب مینو به کامت باشد؛ چرا که اگر در دایره ه قسمت، سهم‌تورا هم از جهان دُرد داده‌اند، رندی هم به جان شیدایت و اسیرده‌اند تا کلمات پیش چشم‌ت خرقه بسوزانند. پس سبک‌باری کن و بخوان.
✽هزار کلمه دارید، هزار حرف که زبیر نشان نقطه است، برای شما طمع خام‌ها هزار و یک غنیمت است. زبان بیابید، زمان همان کهنه‌شدن عشق است، می‌گذرد.
✽کاش عاشق نان نمی‌خواست، لباس نمی‌خواست، اگر نان نمی‌خواست، اگر اجاره‌خانه نداشت، غمش خالص می‌شد غم عشق.
✽پدرم همیشه می‌گفت شکوه و ناله نکن از زندگی. طوری زندگی کن که مرگ به قصد تو برای تو بیاید، نه این که سر راهش از کنارت بگذرد. چنان بر که‌ها زپا افتاده باشد وقتی به تو می‌رسد.
شرق بنفشه- نویسنده: شهریار مندنی پور

مشهد
<p>شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی</p>

محمد باقر کلاه‌هی اهری، شاعر توانمند خراسانی در گفت و گویی خواندنی با خبرگزاری ایبنا، به ماجرای چاپ اولین کتابش در سال ۵۵ و نقش رضا کبایران در این باره اشاره و بیان کرد: در آن زمان رضا کبایران در تهران تئاتر می‌خواند و ما باهم رفیق بودیم. اولین کتاب من نیز با پیشنهاد و دخالت رضا منتشر شد؛ چرا که یک سرمایه‌گذار پیدا شده بود و می‌گفت که من کمکت می‌کنم تا کتاب را چاپ کنیم اما من گفتم نمی‌خواهم. بعد از مدتی رضا آمد و گفت که دیوانه چرا این کار را نمی‌کنی؟ اجازه بده او کمکت کند. با صحبت‌های رضا من قانع شدم و قبول کردم. بعدها خودش کتاب را برد و در همان انتشاراتی که کار می‌کرد، آن را منتشر و حتی جلد کتاب را نیز خودش طراحی کرد. البته چون شما پرسیدید من دارم این قصه را تعریف می‌کنم؛ اگر نه نمی‌خواهم از اسم رضا کاسبی کنم.

رضا رفیع طنز پر داز خراسانی در گفت و گو با خبرگزاری پانا از رویکرد بعضی طنزپردازان انتقاد کرد و گفت: طنز پردازان مابه جای طنز موقعیت به سمت شوخی‌های کلامی رفته‌اند. او با اشاره به این که طنز موجود در فیلم‌های کمدی ایرانی در حال کشیده شدن به سمت مطالب سخیف و شوخی‌های زنده کلامی است، اظهار کرد: علت این است که این روزها ما با کمبود محتوا و موضوع روبه‌رو هستیم. ما در بخش فیلم نامه و حتی نمایش نامه با کمبود منابع به‌روز مواجه‌ایم یعنی نویسندگان کمی هستند که بتوانند بدون اتکا به متون خارجی قدیم و جدید طنز بنویسند. طنزی که به‌روز و در محتوا باشد؛ یعنی نویسنده نیاز نداشته باشد با رفتن به سوی شیوه‌های لفظی سخیف از جماعت خنده بگیرد. اغلب فیلم‌ها و مجموعه‌های امروز حرف زاده‌ای در حوزه طنز ندارند و تکرار کارهای قبلی هستند که با ایجاد تغییراتی محدود عرضه می‌شوند.

تصویری از بارش برف در ارتفاعات کدکن

روزنامه خراسان رضوی:

رئبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان

مدیرمسئول: محمدسعید احدیان

سرمدیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی

صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵

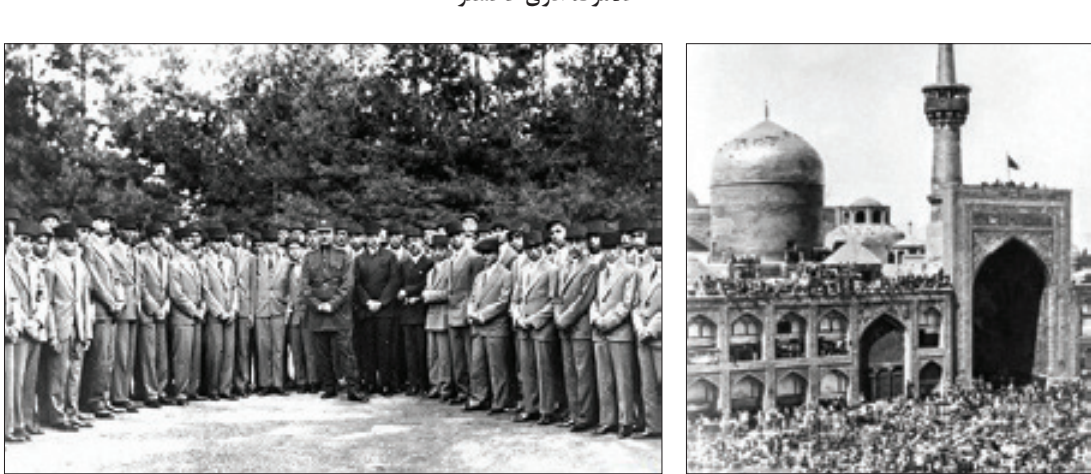
تلفن: ۵۱۰۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیرخانه: ۵۱۳۷۶۳۴۹۹۰

پدیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰

پيامك: ۲۰۰۹۹۹

به روایت تاریخ
غلامرضا آذری خاکستری

وقتی اجرای طرح کلاه پهلوی و اتحاد لباس در مشهد به محل منازعه مردم و حکومت تبدیل شد:

ماموران قیچی به دست دنباله لباس‌های مردم را می‌بریدند

و نسبت به سنت‌های دینی سست شوند، متمدن خواهند شد؛ بنابراین کوشید نمایه‌های سنتی و مذهبی مردم از جمله لباس آن‌ها را تغییر دهد. با انتشار اعلامیه‌ها، اخبار و قوانین مربوط به اتحاد لباس، عکس‌العمل‌های متفاوتی از سوی مردم شهرهای مختلف نسبت به این تغییرات رخ داد. در مشهد نیز اجرای طرح «اتحاد لباس» با در دسرهایی همراه بود، به خصوص خدام حرم مطهر نسبت به آن مقاومت می‌کردند تا به نوعی مخالفت خود را با این اقدام رژیم که مقدمه‌ای بر کشف حجاب ر ضاخانی بود، نشان دهند. در این نوشتار بر اساس اسناد تاریخی به موضوع فشارهای حکومت رضاخانی در این باره و راه‌های مقابله مردم مشهد با این طرح پرداخته ایم:

انفصال از خدمت به بهانه کلاه و لباس

حکایت اتحاد لباس و تغییر کلاه در دوره رضا شاه در مشهد و عکس العمل نهادهای مذهبی، موضوعی قابل تأمل و مهم است. پس از ابلاغ قانون مذکور، عده‌ای سرپیچی نموده و حکومت پهلوی مجازاتی برای آن‌ها در نظر می‌گیرد. گزارش‌های تاریخی حاکی از آن است، در سال ۱۳۰۷ ش، محمد ولی‌خان اسدی نایب التولیه حرم مطهر در دستوری به حاج دربان باشی کل، «میرزا بزرگ دربان باشی» را به علت کوتاهی در انجام وظایف، انفصال از خدمت نموده و سه نفر از دربان‌ها نیز به علت مخالفت با بر سر گذاشتن کلاه پهلوی [۲] اخراج شدند. هر چند مشکل تغییر لباس در اسناد با فرهنگ و اقتصاد گره خورده است اما این موضوع موجب مشکلات و تضادهایی نیز می‌شود. همچنین در تاریخ ۱۸ فروردین ۱۳۰۸ سرهنگ نوایی رئیس نظمیه ناحیه شرق از محکومیت میرزا حسن ولد اشرف به پنج روز حبس به خاطر تمر داز قانون اتحاد لباس گزارش داده است. وی موقع اعزام به زندان فرار می‌کند و در حرم مطهر متحصن می‌شود[۳]. عدم توجه به تغییر لباس توسط خدمه آستان قدس موجب می‌شود تا نهایتاً تیمورتاش وزیر دربار پهلوی در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ۱۳۰۸ به اسدی نایب التولیه آستان قدس تذکر بدهد.

راپورت‌هایی علیه مخالفان لباس متحد

قوانین سختگیرانه اتحاد لباس و مقاومت خدمه حرم مطهر در آن برهه، موجب ارسال گزارش‌های مختلف به مرکز شد. در گزارشی آمده است: «مطابق راپورت واصله، اعضای آستانه در موقع تشرّف به حرم مطهر تغییر لباس می‌دهند. مثل این که یک لباس مشروع و دیگری غیر مشروع است. لازم است با نهایت سختی از این اقدام جلوگیری کرده و به کسی اجازه تغییر لباس در موقع تشرّف به آستانه مقدسه ن‌دهید.»[۴]

یادرسندی دیگر سید حسن تقی زاده والی ایالت خراسان و سیستان به تاریخ ۱۲ اردیبهشت ۱۳۰۸ خطاب به نیابت تولیت عدم توجه به تغییر لباس را گزارش نموده است: «بعضی از مأمورین و عمال آستانه مقدسه در موضوع اتحاد شکل ملیوس علاقه‌مندی ندارند و بلکه تخلف آن را بیشتر جایز نمی‌شمارند. زیرا خدام در موقع ورود به خدمت لباس متحد الشکل را به لباس سابق خود تبدیل می‌نمایند. سر کشیک‌ها و روسای شعب دیگر هم به آن‌ها دستور می‌دهند که در مواقع کشیک لباس خود را تغییر دهند چون این رویه در جامعه تأثیرات حائز دار و مشکل آن است که لباس اتحاد را لباس نامشروعی به مردم معرفی می‌کند. مقتضی است متخلفان از قانون اتحاد شکل را توبیخ و به آن‌ها خاطر نشان نمایند که مخالفت با قانون مزبور مسئولیت شدیدی را برای آن‌ها ایجاد می‌نماید که بالاخره صورت ندامت خواهد گرفت. دید.»[۵]. حکایت تغییر لباس سرانجام در هجدهم اردیبهشت ۱۳۰۸ به صورت بخش نامه در بین دربانان، فراشان و سرکشیکان حرم مطهر منتشر می‌شود: «لژوما خاطر نشان می‌نمایند اجرای قانون اتحاد لباس برای همه کس و همه اجباری است و هیچ کس نباید از مواد قانون مزبور سرپیچی نماید. فقط برای موقع خدمت مستخدمین داخل بیوات متبر کات لباده مشککی که نمونه آن تهیه شده است باید پوشیده و با کلاه رسمی ملی مشغول خدمت گزاری گردند که از سایر حضار متمایز داده شده و در موقع مراجعه همه کس بتوانند آقایان را بشناسند.»[۶] اما آن‌ها که مخالف این اقدامات حکومت بودند، به اشکال مختلف با این روند مخالفت می‌ورزد.

مقاومت در برابر طرح و ضاخانی در مشهد

مسائلا و مشکلات مربوط به همسان‌سازی پوشاک موجب می‌شود تا در سندی به تاریخ ۹ تیرماه ۱۳۰۸ به تعریف لباس رسمی در اماکن آستان قدس رضوی پرداخته شود: «طبق بخشنامه تدوین شده، لباس رسمی عادی عبارت است از نیم تنه تیره بر گردان دویقه ای و شلوار خاکی وطنی و کلاه و نشان رسمی. در قسمت بالای کلاه، نواری به عرض پنج میلی متر به رنگ سبز و کلافی مارپیچ اضافه خواهد شد و اشخاصی که دارای رتبه هستند رتبه رهیروی آستین بالای سر دست مشخص می‌شود. لباس رسمی برای مواقع عرفی عادی مثل خاکی است به رنگ مشکی با کشف برقی مشکی.»[۷] موضوع تغییر لباس از اوایل اجراء در مشهد با استقبال مواجهه نمی‌شود. اسناد نشان می‌دهد که مقاومت خدمه اماکن آستان قدس رضوی موجب می‌شود تا بارها تذکراتی به آن‌ها داده شود. سرپرست تلگرافخانه مخصوص روضاشاه در خاطر انشماره یازده به قانون تغییر کلاه در مشهد به مقاومت اسدی نایب التولیه اشاره نموده و نوشته است: «وقتی دستور تغییر کلاه پهلوی (که کلاه‌هی لبه دار بود) به شاپو(که کلاه‌هی اروپایی است) صادر شد، در مشهد این دستور از طرف استاندار به ادارات دولتی از جمله آستان قدس ابلاغ می‌گردد، ادارات دولتی مشهد دستور را اجرا می‌نمایند ولی نایب التولیه به استاندار می‌نویسد که اجرای این دستور در ادارات آستان قدس که موسسه‌ای مذهبی است با عجله و شتاب صلحت نیست و باید با تانی این

دستور را عملی کرد. با کراوان نظر نایب التولیه را به دفتر مخصوص گزارش می‌دهد، ولی چون شاه فوق‌العاده در عملی شدن تغییر کلاه اصرار داشته، مجدد حکم می‌رسد که انتشار ادارات دستور را به موقع به اجرا بگذارد. [۸].»

ماموران قیچی به دست

مولف وقایع‌خاور ایران« نیز در گفتاری به موضوع اتحاد لباس در خراسان پرداخته و نوشته که ماموران قیچی به دست، لباس‌های قدیمی مردم را از بین می‌بردند: «در تغییر لباس، مأموران حکومتی و انتظامی در بعضی نقاط خصوصاً روستاها که مردم حاضر نبودند به آسانی از لباس وزین اجدادی درآیند و به قول خودشان لباس فرنگی یاد بریده می‌پوشند به شدت عمل دست زدند و در بیشتر مناطق قیچی به دست در کوچه و بازار می‌گشتند و هر کسی را لباس قدیمی می‌دیدند، بدون درنگ لباس او را ز روی زانو دور تا دور قیچی می‌کردند تا ناچار شوند آن لباس خنده‌آور را از تن خود بیرون آورند و کت و شلوار تهیه کنند.»[۹]

مشکلات طلاب

با شروع تغییر لباس یکی از مشکلات طلاب که در حجره‌های مدارس زندگی می‌کردند، نگذاشتن عمده بود. این موضوع موجب تضاد بین مسئولان و طلاب شد. زیرا مسئولان این مدارس به کسانی که عمابه نمی‌گذاشتند حجره نمی‌دادند. [۱۰] در باره تغییر لباس روحانیون، عوامل رضاخانی می‌خواستند خیلی زیر کانه و به ظاهر دلسوزانه عمل کنند و مدعی بودند که ناهادی بی‌سوادی ادعی ورود و به جر که مقدس روحانیت را داشته باشد و لباس روحانی پوشود و عمابه بگذارد؛ لذا بایستی لیاقت و شایستگی ایشان محرّز گشته و آقایان مجتهدین تأیید کرده باشند در غیر این صورت پوشیدن لباس روحانی و عمابه بر سر گذاشتن ممنوع می‌باشد[۱۱].»

البته عده‌ای نیز از قانون متحدالشکل نمودن البسه مستثنا بودند از جمله؛ مجتهدین مجاز از مرّاج تقلید، مرّاج امور شرعیه دهات و قصبات و… پس از گذراندن امتحان معینه، مفتیان اهل سنت و جماعت پیش نمازان دارای محراب، حجت‌نبی که از طرف دو نفر مجتهدین مجاز اجازه رتبه داشته باشند، طلاب مشتغلین به فقه و اصول که در درجه خود از عهده امتحان برآیند، مدرّسین فقه و اصول و حکمت الهی و روحانیون ایرانی غیر مسلمان [۱۲]. اما مدر استای اجرایی کردن این قانون، رژیم پوشیدن لباس روحانیت را مشروط به گذراندن امتحان کرد. بر گزار ای امتحان از طلاب، آن‌ها را با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو کرد. این مشکلات با گذشت زمان بیشتر شد؛ چرا که تبصره‌هایی به قانون اولیه مصوب شده لباس متحدالشکل افزوده شد که محدودیت‌ها و فشارها را افزایش می‌داد.

مقاومتی که به یک قیام منجر شد

تصویب و ابلاغ قانون کشف حجاب بیش از پیش جامعه روحانیت را با محدودیت مواجه کرده بود و اعتراضات علما و روحانیون و مخالفت‌های گسترده مردمی را نیز در سراسر کشور و در شهرهایی نظیر قم، اصفهان و شیراز در پی داشت که مهم‌ترین نمونه آن قیام بزرگ مسجد گوهرشاد مشهد بود. اگر چه با انتشار خبر قیام گوهرشاد در تیرماه ۱۳۱۴ در اعتراض به اجباری شدن پوشش و لباس غربی برای مردان، مقدمات اعتراض اجتماعی وسیعی فراهم شد اما فقدان رهبری منسجم و خشونت شدید حکومت از جمله عواملی به شمار می‌آمد که باعث گردید تا این اعتراضات ناکام بمانند و ضاخان نیز مصمم به اجرای خشونت بار کشف حجاب برای زنان مسلمان ایرانی بود.

منابع

- [۱]. تغییر لباس و کشف حجاب به روایت اسناد تهران، مرکز بررسی اسناد تاریخی، مهر ۱۳۷۸، ص ۱۰.
- [۲]. مرکز اسناد و مطبوعات آستان قدس رضوی. شماره سند، ۶۶۲۱۰
- [۳]. همان، سند شماره، ۶۵۷۱۸/۴۰
- [۴]. همان، ۵۷۱۸/۷، دوره پهلوی. سیدعلی میرنیا، ص ۲۶.
- [۵]. همان، ۶۵۷۱۸/۴
- [۶]. همان، ۶۵۷۱۸/۳۸
- [۷]. همان، ۶۵۷۱۸/۲۶
- [۸]. شش سال در دربار پهلوی: خاطرات احمد ارجمند سرپرست تلگرافخانه مخصوص رضاشاه. به کوشش عبدالرضا (هوشنگ) مهدوی. تهران: نیکان، ۱۳۸۵، ص ۱۹۴
- [۹]. وقایع‌خاور ایران (دوره پهلوی). سیدعلی میرنیا، ص ۲۶.
- [۱۰]. مرکز اسناد و مطبوعات آستان قدس رضوی. سند شماره ۴/ ۶۶۹۰۱
- [۱۱]. زنگنه، ابراهیم: تاریخ مشهد بزرگ. ابراهیم زنگنه. مشهد: انتشارات خارطه، ۱۳۸۸، ص ۹۷.
- [۱۲]. تغییر لباس و کشف حجاب، ص ۱۰.

<div></div> <div>Nishapur</div> <div>نیشاپور</div> <div><div>−۲۲°۰۹′</div></div>	<div></div> <div>Quchan</div> <div>قوچان</div> <div><div>−۴۲°۰۴′</div></div>	<div></div> <div>Sabzevar</div> <div>سبزوار</div> <div><div>−۲۷°۱۱′</div></div>	<div></div> <div>Dargaz</div> <div>درگز</div> <div><div>−۱۲°۰۴′</div></div>	<div></div> <div>TorbatHeydarieh</div> <div>تربت حیدریه</div> <div><div>−۳۲°۱۲′</div></div>	<div></div> <div>Torbatjam</div> <div>تربت جام</div> <div><div>۰۲°۱۷′</div></div>	<div></div> <div>Taybad</div> <div>تایباد</div> <div><div>۱۲°۱۸′</div></div>	<div></div> <div>Mashhad</div> <div>مشهد</div> <div><div>۰۲°۱۲′</div></div>
---	---	--	--	--	--	---	--

چاب‌مشهد: شهر چاب‌خراسان
روابط عمومی: ۰۹۱۱۱-۵۱۳۷۰۰
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۳۶۵۰۱

یادداشت
مقصوده توانگر

مدیر گروه پژوهشی مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی خراسان رضوی

توسعه گردشگری در سایه کاربرد فناوری‌های نوین اطلاعاتی

در دنیای امروز، گردشگری جزو صنایع پُر درآمد و در حال رشد محسوب می‌شود، به گونه‌ای که سازمان جهانی گردشگری پیش‌بینی می‌کند در سال ۲۰۲۰ تعداد گردشگران به ۵/۱ میلیارد نفر می‌رسد. افزایش تعداد گردشگران و توسعه گردشگری موجب گسترش انواع خدمات، ایجاد فرصت‌های شغلی و توسعه زیر ساخت‌ها در سطوح دارای ظرفیت گردشگری می‌شود و به تبع آن توسعه انسانی را در مناطق جغرافیایی، به‌همراه می‌آورد. با گسترش فضاهای توریستی و ایجاد امکانات رفاهی در اطراف آن‌ها می‌توان فرصت‌های شغلی جدیدی را ایجاد و تحولات اقتصادی و فرهنگی قابل توجهی را به جوامع اعطا کرد. فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان یکی از عناصر تأثیر گذار بر نظام گردشگری، سفر و میزبانی، یکی از ابزارهای الزامی توسعه گردشگری است. این فناوری موجب شده تا از این طریق عرضه کنندگان و مصرف‌کنندگان محصولات و خدمات گردشگری، با وجود مسافت‌های بسیار دور، باهم تعامل داشته باشند. فناوری اطلاعات و ارتباطات در عرصه گردشگری، از یک طرف موجب جهانی‌سازی و توسعه گردشگری شده و از طرف دیگر با گسترش ظرفیت‌های جغرافیایی و عملیاتی این عرصه، تقاضاهای بیشتری را ایجاد کرده که در این چرخه، مجدداً به استفاده از فناوری‌های نوین به‌آن پاسخ داده می‌شود.

شاید بتوان چنین اذعان کرد که مهم‌ترین عامل شتاب دهنده توسعه گردشگری، به کار بردن فناوری‌های اطلاعات (دست‌یابی، ذخیره و بازیابی اطلاعات) در نظام توزیع گردشگری بوده است. این قابلیت سیستم های اطلاعاتی، امکان دست‌یابی به اطلاعات به هنگام، در خصوص تسهیلات و امکانات گردشگری را در تمامی مراحل توزیع و در هر مقطع زمانی برای گردشگران فراهم کرده و موجب آسانی سفرها شده است.

گردشگری یک فعالیت مبتنی بر اطلاعات است، از این رو ضرورت توسعه و ارتقای زیر ساخت‌های این صنعت در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات بسیار اهمیت دارد و برای گسترش این صنعت باید به این مقوله توجه بیشتری کرد. سرزمین ایران با داشتن سابقه تمدنی، تاریخی و فرهنگی و داشتن هزاران جاذبه گردشگری، می‌تواند محور و کانون صنعت گردشگری در خاور میانه باشد و با بهره‌گیری از سیستم‌های نوین بازیابی به بازارهای نفهته در این صنعت دست‌یابد چرا که با گذر از اقتصاد سنتی و توسعه فضاهای رقابتی، کسرتش و تداوم ساختارهای اقتصادی، در گرو شناسایی و جذب مشتریان جدید و حفظ مشتریان پیشین هستند که این مهم با استفاده در ست وصییح از تکنیک‌های بازیابی میسر خواهد شد.

به منظور معرفی کشور به عنوان قطب گردشگری منطقه و همچنین مبارزه با بت‌بلیغات ناصحیح در خصوص کشورمان، می‌توان از قدرت نفوذ شبکه‌های اجتماعی و بازیابی آنلاین در جذب و توسعه گردشگری بهره برد؛ چرا که در دنیای امروز، گردشگری با فناوری روز دنیا در ارتباط است. از مبدأ تا مقصد سفر از طریق فناوری‌های پیشرفته به یکدیگر مرتبط می‌شوند و گردشگر عصر حاضر یک گردشگر تکنولوژی محور به شمار می‌آید.

بخش عده‌ای از گردشگران امروز به مقاصد سفر می‌کنند که از بالاترین و به‌روزترین فناوری‌ها استفاده می‌کنند و بیشترین اطمینان را نظر کیفیت و کارایی دارند. همچنین وجود نشانه‌هایی از خلایقیت در مقاصد سفر، یکی از عوامل جذب گردشگران است. آن‌ها دوست دارند به نقاطی بروند که تماشاگر ظرفیت‌های بینشیدند که کمتر دیده‌شده یا اساساً منحصر به فرد هستند. همین مسئله، برای بعضی مقاصد گردشگری، مزیت‌هایی را ایجاد می‌کند.

یکی کمقصد گردشگری موفق، خلایقیت را از مبدأ آغاز می‌کند. در این بین، روش‌های نوینی برای افزایش جذابیت و ارتقای اثرات اطلاع‌رسانی وجود دارد که می‌تواند در برنامه‌ریزی متولیان و فعالان این بخش مورد توجه قرار گیرد.

یکی از این روش‌ها استفاده از سیستم واقعیت افزوده است. این سیستم با کمک گرفتن از فناوری‌های پیشرو و خلایقیت فوق‌العاده، می‌تواند نقش بسیار زیبایی در بازنمایی مقاصد سفر داشته باشد. استفاده از مدل‌های کاربردی برندسازی و فروش و توسعه بازارهای هدف برای جذب گردشگر، کمک گرفتن از فناوری‌های خلاق و نوآور،… نیز راه‌گشای مدیران و سیاست‌گذاران گردشگری در جهان است و منجر به توسعه روز افزون این صنعت در بستر مکان-زمان می‌شود.

علاوه بر این، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش آن در زمینه عرضه و تقاضای گردشگری سبب شده است تا گردشگران قبل از سفر، به ارزیابی و بررسی وضعیت مقاصد سفر خود بپردازند و تجربه‌ای مجازی را در ذهن خود شکل دهند. از دیگر تغییرات حاصل از توسعه زیر ساخت‌های الکترونیک در عرصه گردشگری، شکل‌گیری سازمان‌های مدیریت مقاصد (DMO) است. این سازمان‌ها در زمینه گردشگری با ارائه انواع خدمات الکترونیکی، امکان جست‌وجو برنامه‌ریزی سفر را برای گردشگران فراهم می‌آورد. وظایف این سازمان‌ها در برگیرنده مدیریت منابع گردشگری، برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های گردشگری، تبلیغ و بازیابی، آموزش کارکنان و عرضه خدمات مورد نیاز گردشگران است. در عرصه جهانی، توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی، تأثیر عمیقی بر بخش گردشگری و سفر دارد و این مهم همچنان در حال تغییر دادن ساختارها و فرایند‌های مدیریت آن است.